

FICHE 1: OOSTENDE (B)

Nieuwe Stad

SAMENVATTEND

- Initiatief vanuit de gemeente
- Sociale hoogbouw woonwijk
- Afgesloten, omheind grote (> 200 gezinnen) composteerplaats
- 100% keukenafval (+ structuurmateriaal)
- Belangrijke investerings- en implementatiekosten
- Afvalpreventieproject
- Op basis van betaalde werkrachten en vrijwilligers

KERNGEGEVENS OOSTENDE

DEMOGRAFIE & WONEN (2006)

Aantal inwoners	68931
Aantal gezinnen	32000
Bevolkingsdichtheid (inwoners/ km ²)	1827
% opp. appartem t.o.v. opp. huizen & appartem	17.8%
Aantal sociale appartementen	1667

AFVAL (2006)

Totaal huishoudelijk afval in kg/ inwoner	594 (559) ²
Selectief ingezameld afval in kg/ inwoner	386 (378) ²
Restafval in kg/ inwoner	208 (152) ²
Groen of GFT zone ¹	Groen
Kost verbranding 1 ton afval bij IVOO in Euro	84
Prijs huisvuilzak restafval in Euro	1.4 / 60 l
Aantal compostmeesters	49
Aantal actieve compostmeesters	12
Aantal buurtcomposteringsprojecten	4
Aantal gesubsidieerde. compostvaten verkocht	2200

BESCHRIJVING BUURTCOMPOSTERINGSPROJECT

Het BC park bevindt zich in de onmiddellijke nabijheid van de 6 sociale hoogbouwappartementen. Het BC park, dat in 2000 werd opgericht is vrij groot (15m x 15m) en is eigendom van de stad Oostende. Het compostpaviljoen is goed zichtbaar van op de weg en is tweemaal per week toegankelijk: dinsdag van 15u tot 16u30 en zaterdag van 11u tot 12u30. De afstand voor het brengen varieert van 100m tot 500m. Een bord met instructies van wat in de het compostpaviljoen mag en de openingsuren is goed zichtbaar aan de zijwand van het tuinhuisje (vlakbij opening van het BC park) opgehangen.

De bewoners brengen zelf hun afval (gemiddeld 1.5kg per bezoekbeurt) te voet of met de fiets. Bewoners kunnen indien ze dat willen een groen compostemertje (+/- 8l), mits registratie, gratis krijgen. Veel bewoners brengen het afval echter in niet bio-degradeerbare plasticzakjes. Plastic zakjes worden terplaatste in een grotere plasticen zak als restafval achtergelaten. De bewoners combineren een bezoek aan het buurtcomposteerproject vaak met aankopen doen, vandaar. Op anderhalf uur worden soms meer dan 200 bezoekers geregistreerd. Vele mensen brengen ook afval van burens mee. De sleuteldrager (toezichthouder bij openingsuren) is een

¹ **Groenzone:** Keukenafval wordt niet apart ingezameld. Groenafval wordt ingezameld van april tot oktober hetzij door de burger gebracht naar het containerpark. **GFT zone:** Groente, Fruit en Tuinafval wordt tweewekelijks ingezameld door lokale of bovenlokale autoriteiten

² Gemiddelde voor Vlaanderen

werknemer bij de stad. Deze persoon ontvangt het afval en deponeert het zelf in het compostpaviljoen.

De groendienst van de stad brengt 1x/ maand een vrachtwagen houtsnippers. Deze houtsnippers worden bij elke openingsbeurt op regelmatige tijdstippen, door de werknemer/sleuteldrager, bij het keukenafval gevoegd. Ongeveer 350 gezinnen van de 1000 sociale hoogbouwappartementen doen mee. Dit aantal neemt lichtjes toe.

DOEL VAN HET PROJECT

Dit BC park wordt aanzien als een aanvullende activiteit op het thuiscomposteren binnen het kader van afvalpreventie. Aangezien de intercommunale (IVOO), die instaat voor o.m. de afvalinzameling, het keukenafval niet afzonderlijk inzamelt tracht de gemeente alternatieven te vinden voor deze afvalstroom op het niveau van een aantal door hen geselecteerde sociale hoogbouwappartementen. De prijs van de restafvalzak in Oostende steeg doorheen de jaren geleidelijk aan. Tezelfdertijd werden alternatieven aangeboden om de hoeveelheden in de restafvalzak te minderen o.m. door het opzetten van een compostmeesterwerking, het aanbieden van gesubsidieerde compostvaten en het opzetten van een aantal BC parken. Hoewel het sociale aspect oorspronkelijk geen doelstelling op zich was is achteraf gebleken dat dit onmiskenbaar de sociale cohesie in de buurt heeft versterkt.

INFORMATIE, COMMUNICATIE EN CAPACITEITSONTWIKKELING

Het initiatief voor dit project kwam van de milieubtenaar in samenspraak met de schepen van leefmilieu. Een brief waarin het project werd toegelicht, werd vooraf naar alle inwoners van de hoogbouwappartementen verstuurd. In deze brief zat tevens een uitnodiging voor een infoavond omtrent het project waarop 30 mensen afkwamen. Bij de officiële opening kwamen een 150-tal mensen opdagen. Nadien werd het project een feit en nam het aantal deelnemers stelselmatig toe door mond aan oor reclame.

Er werd ook een folder opgesteld waar naast de doelstellingen van het project, specifieke richtlijnen van wat gecomposteerd mag worden en wat niet, staan aangegeven, maar ook de openingsuren en de contactgegevens. Het gemeentelijk infoblade besteedt regelmatig een artikel over afvalpreventie en meer in het bijzonder over thuis- en buurtcomposteren. De betaalde werkkraft die het BC park openhoudt, is ook compostmeester.

TECHNISCHE DETAILS

Het BC park 'Nieuwe Stad' bestaat uit een compostpaviljoen (max. inhoud = 15m³, max. capaciteit = 20 ton/jaar), een klein tuinhuisje (opslag van klein gerief en schuilplaats in geval van slecht weer) en een bak voor de opslag van houtsnippers. Een compostpaviljoen is een grote gesloten constructie die op een kubus lijkt. Er zijn in principe twee grote delen (7,5m³ elk) die beurtelings worden opgevuld. Nadat het eerste deel is opgevuld wordt het tweede deel opgevuld. De reinigingsdienst komt na 6 weken tot twee maand de halfuitgerijpte compost van 1 deel met een vrachtwagen ophalen. De halfuitgerijpte compost wordt uit het paviljoen getrokken en een grijpkraan (viertand) aan de vrachtwagen brengt de halfuitgerijpte compost in de laadbak van de vrachtwagen. Deze halfuitgerijpte compost rijpt nog een paar maanden na op de opslagplaats van de reinigingsdienst waarna het gebruikt wordt door de plantsoendienst van de stad. In principe zou het organisch-biologisch afval langer in het compostpaviljoen moeten verblijven waarna een narijping in compostbakken of -hopen op het BC park zou plaatsvinden.

Gezien de (te) grote hoeveelheden aangebracht keukenafval zag de stad zich genoodzaakt bovenstaand alternatief (weghalen van halfgerijpte compost) uit te werken.

Het personeel van de reinigingsdienst volgde ook een opleiding compostmeester. Het percolaat wordt via opvangbakken onder aan het compostpaviljoen opgevangen en in plastic flessen van 1,5 l gegoten. Deze plastic flessen worden op de demonstratieplaats (Mariakerke), meegegeven aan de mensen die het percolaat wensen te gebruiken voor hun tuin en potplanten.

FINANCIËLE DETAILS

ALGEMEEN

Het project wordt financieel door de stad gedragen. Er zijn geen externe subsidies toegekend.

INVESTERINGSKOSTEN

De investeringskosten bedroegen ongeveer 15.000 Euro waarvan 1200 voor de grondwerken (betonsokkel), 12.500 voor het paviljoen zelf, 1000 voor de omheining, 250 voor het tuinhuisje, 100 voor allerlei klein werkgerief.

Voor de informatie- en communicatiecampagne werd een bedrag van 500 Euro uitgetrokken.

PERSONEELSKOSTEN

Vorbereiding en opstart: het aantal mandagen gepresteerd door de milieuambtenaar en andere diensten voor het opzetten van de 4 BC parken binnen de gemeente waren zeer aanzienlijk en hadden betrekking op o.m. de volgende zaken: het opstellen van een collegedossier, de design van het BC park, aankoop- en inrichting van de BC park (aannemers contacteren, bestekken opstellen,...), het opzetten van campagnemateriaal (persnota's, brieven voor bewoners, organiseren van wijkvergadering,...),....

LOPENDE KOSTEN

Implementatie en opvolging: de lopende kosten zijn allen ten laste van de stad Oostende. Als lopende kosten kunnen 6-wekelijks de aan- en afvoer van de halfrijpe compost door een vrachtwagen van de reinigingsdienst naar hun opslagplaats, het maandelijks aanbrengen van structuurmateriaal, het openhouden van de buurtcomposteerplaats door de betaalde kracht van de reinigingsdienst gedurende 4 uur/week en het onderhoud door één betaalde kracht gedurende gemiddeld 1 uur/week. De milieuambtenaar besteedt gemiddeld 2uur/maand voor de opvolging van de 4 BC parken.

ANDERE TE VERMELDEN ZAKEN

WETTELIJK KADER

Dit BC parkje werd vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning maar wel een milieuvergunning aangevraagd en verkregen. Het betrof een milieuvergunning klasse 2. Specifiek voor een compostpaviljoen is het maximale toegelaten volume 25 m³ GFT-afval voor een klasse 2. Indien dit hoger ligt, is een milieuvergunning klasse 1 noodzakelijk. In Vlarem II onder subafdeling 5.2.2.3bis zijn voorwaarden opgenomen voor inrichtingen voor de compostering van GFT afval met een composteerruimte kleiner dan 25 m³, zijnde:

- Voor een installatie verbonden aan een woonwijk, uitsluitend acceptatie van afvalstoffen afkomstig van de producenten van een afgebakend gebied rond de installatie...
- Afzet mag enkel geleverd worden aan producenten van afval of gebruikt in openbare groenvoorzieningen in de gemeente (*wordt verstaan als afzet op eigen gronden*).

Bijkomende voorwaarden zijn een jaarlijkse analyse, regelmatige opvolging van het composteringproces, betonnen vloer,...

PERSONEEL

Van bij de start van dit project werd bewust gekozen om het beheer in handen van de stedelijke diensten (milieudienst, reinigingsdienst en groendienst) te houden. Het openhouden gebeurt door een betaalde werkkraacht (geselecteerd o.m. op basis van sociale vaardigheden). Een ander personeelslid doet het onderhoud en tenslotte komt op vrijwillige basis af en toe een compostmeester een handje toesteken.

PARTICIPATIE

In Oostende was het een beleidskeuze om niet voor een participatieve benadering te kiezen. Het afvalverhaal stoot altijd op een zekere weerstand. Hoe meer aankondigingen hieromtrent gebeuren, hoe meer weerstand en tegenstanders zich opwerpen. De eigen dienst van de stad Oostende had vooraf wel gedetailleerd bekeken waar de beste inplantingplaatsen zouden kunnen zijn rekening houdend met groenzones, afstand van de woningen, integratie in het geheel,....

TOEKOMSTPLANNEN PROJECT

Dit project is sterk ingeburgerd en het aantal deelnemers blijft lichtjes stijgen ondanks het feit dat de maximum capaciteit werd bereikt. Dit project is, gezien de inbreng van betaalde werkkrachten die zowel het openhouden als het onderhoud van het BC park op zich nemen, structureel ingebed. In die zin kan worden aangenomen dat dit project, net als de drie andere gelijkaardige projecten in Oostende, verder zullen blijven lopen. De meeste deelnemers zijn huurders van appartementen. De schepen van leefmilieu en de milieuambtenaar zouden graag, naast de bestaande 4 projecten, nog een tweetal gelijkaardige projecten opstarten.

STERKTES/ SUCCESSEN VERSUS ZWAKTES/ UITDAGINGEN

Sterktes/ successen	Zwaktes/ uitdagingen
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Voorbeeldige samenwerking tussen verschillende betrokken stadsdiensten bij de opstart van het project – verhoogt het draagvlak op stedelijk niveau ▪ Betrokkenheid en initiatief van de milieuambtenaar ▪ Grote bereidheid van bewoners om deel te nemen ▪ Project bevordert sociale cohesie (bewoners komen buiten, leren elkaar kennen, slaan een praatje, brengen afval voor elkaar mee,...) ▪ Flexibiliteit ten aanzien van bewoners (plastiek zak voor brengen van keukenafval) ▪ Sociale vaardigheden van betaalde stedelijke werkracht voor openhouden van BC park (een echte volksmens!) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geurhinder kan voorkomen in de warmere maanden bij het leegmaken van het compostpaviljoen ▪ Narijping op een andere locatie ▪ Kostprijs (zowel investeringskosten als lopende kosten) is aanzienlijk. ▪ Compostpaviljoen niet optimaal gebruikt (vroegtijdig leeggehaald wegens capaciteitsproblemen) ▪ Project kan worden beïnvloed door stedelijke gekozenen (politiekers) naargelang hun prioriteiten en visie ▪ Beperkt toegankelijk (2 x/ week gedurende een anderhalf uur open)

CONTACTGEGEVENS

Stadsbestuur Oostende
 Jacky Dereu Milieuambtenaar
 Tel: +32 (0)59 56 20 02
 E-mail: jacky.dereu@oostende.be
 Website: www.oostende.be

